

Szentsimon régi temploma

2009 szeptember 20. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejtőzködő Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmen kívül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

A szüret időpontja több jeles névnaphoz kötődik: a szüretidőjárásról, a szüretidőjárásról, régi helyi hagyományoktól függően. A naposabb déli országrészekén Szent Vencel és Szent Mihály ünnepéhez (szeptember 28., 29.), Pest környékén Kálmán (október 13.), a Dunántúlon Szent Teréz és Szent Gál napjához (október 15., 16.) kapcsolják a termés betakarítását, a kasszai Orsolya-napon (október 21.) szüretelnek, Tokaj-Hegyalján és a Felvidéken Szent Simon és Juda napján (október 28.) gyűjtik be a tiszta termését.

Jézus tanítványai közül Simon és Júdás-Tádé rendszerint együtt szerepel választott védőszentként, Szent Simon apostol nevét csupán három középkori egyházas hely viseli a történelmi Magyarországon: kettő a Székelyföldön, egy pedig a trianoni szlovák határ borsodi oldalán.

Szentsimon község a Hangony-patak völgyében fekszik, Ózd szomszédságában (az ezer közeli lélekszámú települést 1979-ben a városhoz csatolták). Az Árpádok idején a gömői várispánság területén birtokos Hangonyi nemzetség a falu földesura, egy 1214-ből származó perirat tanúsága szerint tőlük a Balog család szerezte meg az akkor már Szentsimonúnak nevezett Hangonypusztát, ahol eszerint már megvolt a vértanú apostol tiszteletére felszentelt, dombháton álló plébániai egyház. A tatárok által 1241-ben lerombolt első épület helyére a Balog kegyurak emelték az újabb román stílusú templomot, amely a mai nyugati bejáratától a szószék előtti ablakig tartott. A torony nélküli, egyenes szentélyzáródású kis templom eredeti falának déli szakaszát magába foglalja a XIV. századi bővítéskor készült falazat a keskeny, tölcsernyílású ablakokkal együtt. Az átépítés során a hajót a gótikus diadalíven túl egy hosszúkásan szökű, sokszögzáródású szentéllyel toldották meg, s a külső támpillérek tanúsága szerint alighanem beboltozták. A nyugati orgonakarzat falpillére fölött álló karcsú, nyolcszögletű tornyocskát alig magasodik a nyeregetű fölé.

Az épületen ezzel együtt számos középkori részlet – gótikus ablakok, ajtók, illetve a szentély fiókos boltozata – figyelhető meg, bár 1544-ben a portyázó törökök feldúlták Szentsimont a templomával együtt. Az 1593-ig Fülek várát is megszállva tartó oszmánok harácsolása elől elmenekült lakosság csak a XVII. század elején tért vissza, azonban egy 1637-ből származó adat szerint a szentsimoniak ekkorra már áttértek a lutheránus hitre. Bemészelték a templombelső gótikus falfestményeit, majd 1650-ben famennyezettel fedték be a hajót. A 24 nagyméretű, festett virágmintás, címeres, feliratos kazettából álló fedél a legrégebbi a mai Magyarországon, Erdélyben és a Felvidéken is csak néhány vele egykorú és egy-két nálánál öregebb található.

A gótikus freskókról 1948-ban hámozták le a többszörös mészréteget. A napvilágra került XV. századi képeken a háromkirályok látogatását fogadó Mária, a megfeszített Krisztus siratása és a sárkánnyal viaskodó Szent György látható. 1427-ben, amikor a képeket festették, a rimaszécsi Széchy Miklós volt Szentsimon földesura, az ő megrendelésére készítette a freskókat a vélhetően itáliai iskolázottságú mester. (A múlt héten a nógrádsápi templom képeinél említettük a korabeli gömői falképekkel mutatkozó rokonságot, ami ez esetben is fennáll.)

A szentsimoni templom figyelemre méltó faragott szószéke, fű- és mellékoltára, valamint díszes karzata XVII. századi munka. Sárospatak plébániatemplomának fűoltára szintén Szent Simon és Júdás tiszteletére készült. Régi szokás szerint az idén is az apostolok közelgő névnapján kezdődik a szüret a Hegyalján.

Ludwig Emil, mno.hu

Ajánló

